

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput I. Quod Sabbathum fuit in veteri lege, hoc Dominica est in nova.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

non sapit, Jesu, quam parvum, quam miserum unum! Ita sunt, aliaque ejusmodi, quæ

in penitentibus suis corripere debent Confessores, & in exedris suis Concionatores.

P A R S III.

Amor pius in cultu festorum.

Ad tertium præceptum: Memento ut diem sabbathi sanctifices.

Ost injunctum nobis primo præcepto interiorum Dei cultum, qui in fide, spe, & charitate potissimum consistit; post injunctam etiam secundo præcepto reverentiam magnam, sine qua usurpare prohibemur sanctissimum Dei nomen: tertio præcepto exterior Dei cultus præcipitur, tempusque illius determinatur his verbis: *Memento ut diem sabbathi sanctifices. Sex diebus operaberis, & facies omnia opera tua. Septimo autem die sabbatum Domini Dei tui est: Non facies omne opus in eo, tu, & filius tuus, & filia, servus tuus, & ancilla tua, jumentum tuum, & athena, qui est intra portas tuas. Sex enim diebus fecit Dominus caelum, & terram, & mare, & omnia quæ in eis sunt, & requievit die septimo. Ideo benedixit Dominus diei sabbathi, & sanctificavit eum.* Isto proinde præcepto labores corporis prohibentur his verbis: *Non facies omne opus in eo; exercitatio verò in actibus pietatis & religionis præcipitur, cum dicitur: sanctifices, ut scilicet diem illum in commemorandis Dei beneficiis, in Dei laudibus, & gratiarum actionibus, in hymnis, precationibus, sacrificiis impendamus. Et litterale quidem, seu externum, ac cæremoniale sabbatum, ad Judæos dumtaxat spectabat, eratque unum ex præceptis cæremonialibus ipsorum (quæ per mortem Christi antiquata sunt) non enim ad naturæ legem spectabat, prout cætera Decalogi præcepta. Sed aliud est spirituale sabbatum, quod ad Christianos etiam pertinet, & (ut Concilii Tridentini Catechismus explicat) in sancta quadam & mystica quiete consistit, quæ homo à pravis operibus quiescens, in actionibus quæ divino cultui, christianæque pietati conveniunt studiosè se exercet. Spirituale proinde sabbatum jugiter celebrant, qui Deum jugiter amant: quia Deus amando colitur, & non colitur nisi amando. De spirituali illo sabbatho præclare Augustinus epist. 55. aliàs 119. ad Januatum: *Sabbatum commendatum est priori populo, in otio corporaliter celebrandum, ut figura esset sanctificationis in requie Spiritus sancti... Amant enim requiem, sive pia anima, sive iniqua; sed quæ perveniant ad illud quod amant, plurima nesciunt; nec aliquid appetunt etiam ipsa corpora ponderibus suis, nisi quod anima amoribus suis. Nam sicut corpus tamdiu nititur pondere, sive deorsum versus, sive sursum versus, donec ad locum quò nititur veniens, conquiescat... sic anima ad ea quæ amant propterea ni-**

tuntur, ut perveniendo requiescant. Et multa quidem per corpus delectant, sed non est in eis æterna requies, nec saltem diuturna; & propterea magis sordidant animam, & aggravant potius, ut sincerum ejus pondus, quo in superna fertur, impediunt. Cum ergo anima... Deo delectatur, ibi veram, certam, æternam invenit requiem, quam in aliis querebat, nec inveniebat. Proinde admonetur in Psalmo 36. "Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui... Illam æternam requiem ubique amamus, sed nisi Deum amando non invenimus... Ad ipsum autem ignem amoris nutriendum, & standum quodammodo... ista omnia pertinent, quæ nobis figuratè insinuantur... Unde non inconvenienter intelligimus, ad amorem excitandum, quò ad requiem tendimus, valere omnia quæ figuratè in Scripturis dicuntur: quandoquidem id solum in Decalogo figuratè præcipitur, ubi requies commendatur, quæ ubique amatur, sed in solo Deo certa & sancta invenitur. Spirituale istud sabbatum in cælo erit perpetuum. Ad illud in præsentem piæ animas jugiter oportet suspirare, & ferventissimè tendere.

CAPUT I.

Quod sabbatum fuit in veteri lege, hoc Dominica est in nova.

Præceptum de sanctificatione sabbathi (ait S. Thomas q. 22. a. 4. ad 1.) *literaliter intellectum, partim est morale, partim cæremoniale. Morale quidem, quantum ad hoc quòd homo deperit aliquid tempus vix sua ad vacandum divinis... sed in quantum in hoc præcepto determinatur speciale tempus, sic est præceptum cæremoniale. Dies proinde illa sabbathi ab Apostolis potuit in Dominicam transmutari, ac de facto transmutata fuit, justissimis de causis. Tametsi enim tempus omne, omnis proinde dies sit Dei, juxta illud: *Tuus est dies, & tua est nox;* dies tamen Dominica potius quàm sabbatum ad specialem Dei cultum pro Christianis determinata fuit. 1.º quia eo die mundi creatio ortum habuit. 2.º quia eo die Christus ad vitam immortalem resurrexit, & per corporalem resurrectionem suam, spiritualem resurrectionem nostram ad justitiam & vitam æternam significavit. 3.º quia eo die Spiritus sanctus in Apostolos, & per ipsos in totam Ecclesiam descendit, Christianisque Christi Spiritum communicavit, & veteri homine destructo, novas creaturas effecit, atque hoc*

modo univēſe terræ faciem renovavit, ita ut quidquid eſt à Domino inſignis conſtitutum, in hujus diei dignitate ſit geſtum, ait Leo Magnus epiſt. 81. 4.º. Ne quid Chriſtiani cum Judæis commune habere viderentur, Domini- cum diem (inquit Auguſtinus ſerm. 25. de temp.) Apoſtoli, & Apoſtoliſci viri, ideo religio- ſâ ſolemnitate habendum ſanxerunt: quia in eo- dem Redemptor noſter à mortuis ſurrexit. & in ipſo Spiritus ſanctus ſuper Apoſtolos deſcendit, & (ut Leo proſequitur epiſtolâ citatâ) in hoc mundus ſumpſit exordium, in hoc per reſurre- ctionem Chriſti, & mors interitum, & vita ac- cepit initium. In hoc Apoſtoli à Domino prædi- candi omnibus Gentibus Evangelii tubam ſu- munt, & inferendum univerſo mundo Sacramen- tum regenerationis accipiunt. In hoc, ſicut B. Joannes Evangeliſta teſtatur, congregatis in u- num diſcipulis, janus claſſi, cum ad eos Do- minus introiſſet, inſufflavit & dixit: Accipite Spiritum ſanctum; quorum remiſeritis pec- cata, remittuntur eis, &c.

CAPUT II.

Dierum feſtorum inſtitutio.

- 2 PRæter diem Dominicum, Eccleſiæ autho- ritate inſtituti fuerunt dies feſti, ſeu Feſta varia, quorum principalia repræſentant præ- cipua fidei noſtræ myſteria; & idè inſtituta ſunt, ut, ipſis recurrentibus, myſteria illa re- colamus, honoremus, & pro illis gratias aga- mus, pro infinita Dei miſericordia, quâ dig- natus eſt ea operari pro ſalute noſtra, eorum- que nobis fidem, & notiā elargiri. Si enim dies obtentæ alicujus victoriæ extraordinariæ, vel dies natalis alicujus magni Regis, cum læ- titiâ annuè recolatur; quāto magis dignum & juſtum eſt, ut Eccleſia cum lætitiâ ſpiritu- ali, maximique gratiarum actionibus, recolat natalitium Salvatoris diem, vel diem Reſur- rectionis, &c. in quo vita de morte trium- phavit, & nobis à captivitate dæmonis ad vi- tam æternam aditum reſeravit, &c.
- 3 Plurima etiam inſtituit feſta ad honorem beatiſſimæ Virginis, & Sanctorum, in qui- bus intentio ipſius eſt, ut Sanctos illos ſole- mniter honorantes, affectum noſtrum & reverentiam oſtendamus erga Deum, propter quem eos honoramus, & gratitudinem no- ſtram erga Sanctos, per quos Deus nos illu- minavit, & qui per eminentem ſanctitatem ſuam nobis viam ſanctitatis præmonſtrant; ſimul ut ipſorum patrocinium imploremus; Deum in ipſis laudemus, tamquam mirabi- lem in Sanctis ſuis; ac denique ut ad ipſo- rum imitationem accendamus, excitemurque ad confuſionem de diſſimilitudine tanta, quam habet vita noſtra cum vita ipſorum. Nam, ut S. Bernardus ait ſerm. in vigilia SS. Petri & Pauli, tria ſunt qua in feſtivitibus San- ctorum vigilanter conſiderare debemus, auxi- lium Sancti, exemplum ejus, confuſionem no- ſtram. Auxilium ejus: quia qui potens fuit in terra, potentior eſt in calis ante faciem Domini

Dei ſui. Si enim dum hic viveret, miſerius eſt peccatoribus, & oravit pro eis; nunc tanto am- plius, quāto verius agnoſcit miſerias noſtras, orat pro nobis Patrem: quia beata illa patria charitatem ejus non immutavit, ſed augmenta- vit... Debemus etiam attendere exemplum ejus: quia quādiū in terris viſus eſt, & cum homini- bus converſatus eſt, non declinavit ad dex- teram, neque ad ſiniſtram; ſed viam regum tenuit, donec veniret ad illum qui dicit: Ego ſum via, veritas, & vita. Invenimus humilitatem operum ejus, autoritatem verborum ejus, & tunc videbitis quomodo verbo & exemplo lux- rit inter homines, qualia nobis veſtigia reli- querit, ut ambulemus per ea. Sed & diligenti- ri inſui confuſionem noſtram inſpicere debe- mus in feſtivitibus Sanctorum: quia homo il- le ſanctus, ſimilis nobis fuit, paſſibilis, ex eo- dem luto formatus, ex quo & nos. Quid ergo eſt, quod non ſolum aſſicile, ſed etiam impoſ- ſibile credimus, ut faciamus opera qua fecit? Confundamur, fratres, & contremſcamus ad vocem iſtam, ſi fortè hæc confuſio adducat nobis gloriam, ſi fortè generet gratiam nobis timor ille. Homines iſti fuerunt, qui præceſſerunt nos, qui tam mirabiliter proceſſerunt per vias vite, ut vix eos credamus homines fuiſſe. Sic ergo in Sanctorum feſtivitibus & gaudere, & confundi debemus: gaudere, quia Patronos præ- miſimus; confundi, quia eos imitari non poſ- ſumus, imò non volumus, ſaltem plenâ perfe- ctæque voluntate; aliâ poſſemus.

CAPUT III.

Explicantur opera ſervilia, diebus Dominicis ac Feſtivis prohibita.

PRæcepto de ſanctificatione ſabbathi unum 4 prohibetur, alterum præcipitur. Prohi- bentur opera ſervilia, præcipitur ſabbathi ſan- ctificatio. Quia, ut Gregorius Magnus l. 11. epiſt. 3. ſcribit: Dominico verò die à labore terreno ceſſandum eſt, atque omnino orationi- bus inſiſtendum, ut ſiquid negligentiæ per ſex dies agitur, per diem Reſurrectionis Dominica præcipue expietur. Porrò ſanctificationem diei Dominicæ, & feſtorum cultum, per ſervilia opera violari, ſatis indicat tertium Decalogi præceptum, quatenus morale eſt; dicit enim: Sabbathum Domini Dei tui eſt; non facies om- ne opus in eo. Quibus verbis nemo eſt qui non videt omne operis ſervilis genus prohiberi; non quia naturâ ſuâ turpe ſit, aut malum, ſed quia mentem noſtram abſtrahit à cultu Dei, qui finis eſt iſtus præcepti.

Servilia verò opera ſunt, quæ à ſervis & mercenariis hominibus exercentur, videlicet artium omnium mechanicarum opera, præ- fertim ruralia, & in quibus jumenta labori ap- plicantur. Præterea prohibita ſunt etiam factis Canonibus, & Principum Chriſtianorum Legibus mercatus & nundinæ, judiciarii pro- ceſſus, & ſtrepitus forenſes, judiciales actus, juramenta publicâ, acta publicâ Notariorum, exceptis conventionum connubialium, & te-